

Migracija: išlikimo problema

Vis negatyvesnis migrantų vertinimas

Elkitės su žmonėmis kaip su žmonėmis, o ne prekėmis

Migracija: dėmesys JK, Maltos, Ispanijos, Prancūzijos ir Švedijos valstybėms

2010 m. – Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai

„TAKE ACTION“ (liet. „IMKITĖS VEIKSMŲ“) 2010, Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi, metais!

2010 m. socialinių nevyriausybių organizacijų (NVO) koaliciją sudaro 40 NVO tinklų.

Sužinokite daugiau apie jų skelbiamą **informaciją, tikslus, veiklą ir renginius** interneto svetainėje adresu: www.endpoverty.eu.

Kiekvienai valstybei skiriama po vieną savaitę: sužinokite, kas vyksta jūsų šalyje!

**2010 BUILDING A
EUROPE FOR ALL**
www.endpoverty.eu

Būtinybė sukurti naują, ES integruotą migracijos reguliavimo strategiją, užtikrinančią migrantams prieigą prie socialinių teisių

Autorius: Fintan Farrel, EAPN prezidentas

Globalizacijos kontekste migracijos reiškinyms paskutiniaisiais dešimtmečiais sparčiai išplito. Deja, drauge įprastu dalyku ES valstybėse narėse tapo žvelgti į migraciją iš utilitarinio požiūrio taško, remiantis tik ekonominiais poreikiais, tačiau tinkamai neatsižvelgiant į socialinę ir ekonominę migrantų integraciją ir jų prieigos prie socialinių teisių užtikrinimą. Ši situacija blogėjo, ypač nuo ekonominės krizės pradžios, dėl kurios valstybių vyriausybės turėjo sugriežtinti vykdomą migracijos politiką. ES lygmenyje taip pat stebima riboto saugumo užtikrinimo tendencija. Tačiau naujojoje Komisijoje išrinkus naują Žmogaus teisių komisarą, tai galėtų tapti naujų galimybių etapu.

Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų ir dabartinės diskusijos dėl ES 2020 m. strategijos kontekste, EAPN norėtų pabrėžti būtinybę iš naujo persvarstyti dabartinį neigiamą migracijos vertinimą. EAPN teigia, kad būtina sukurti naują, integruotą migracijos valdymo strategiją, kuri būtų suderinti su ES socialiniu modeliu ir fundamentalių žmogaus teisių apsauga. 2008 m. Vykdomojo komiteto priimtas EAPN pozicijos skurdo ir migracijos klausimais dokumentas, kurio ištraukos pateikiamos iš šio žurnalo leidime, parodo EAPN požiūrį susijusiu klausimu.

EAPN organizuos Konferenciją migracijos tema – tai bus 2010 m. birželio 11 d. rengiamos EAPN generalinės asamblėjos dalis ir drauge svarbus renginys, skirtas įvertinti šio aktualaus klausimo svarbą. Tai suteiks EAPN nariams puikią galimybę susipažinti su valstybių ir Europos patirtimi bei pasisemti žinių, siekiant geriau įtraukti migracijos klausimą į savo vykdomą veiklą.

Tokiu pačiu tikslu mes parengėme šį EAPN žurnalo leidimą, taip siekdami įgyvendinti dvi užduotis:

- pateikti esamo ES teisinės struktūros migracijos klausimais vaizdą ir parodyti, kaip reikėtų žengti į priekį ir užtikrinti socialinę migrantų integraciją bei jų prieigą prie socialinių teisių;
- pademonstruoti EAPN narių darbą migracijos srityje ir supažindinti su skirtinga migracijos Europoje realybe.

Mes tikimės, kad Jūs šiame žurnalo numeryje ir mūsų konferencijoje migracijos tema rasite priemones, reikalingas siekiant kovoti už tokią Europos Sąjungą, kuri laikosi savo principų, įskaitant ir fundamentalių teisių visiems žmonėms užtikrinimą.

Turinys

EAPN pozicija skurdo ir migracijos klausimais	04
ES migracijos strategijos – grėsmės ir galimybės	06
Švedija: struktūros menkinančios migrantų organizacijos	08
EAPN Ispanijoje palengvina imigrantų integraciją	10
Kovojant su skurdu būtina imigrantams užtikrinti geresnę pradinę ir nuolatinę pagalbą	12
Malta: viena kovoje su didžiule imigracijos problema, kurią bandoma įveikti laikinojo apgyvendinimo centrų pagalba bei atsisakant žmogaus teisių užtikrinimo	14
Anglija: balsas imigrantams suteikimas	16

Padėka už nuotraukas:

- 3 puslapis: „127bis“ laikinojo apgyvendinimo centras Belgijoje“ © Inech, 2010 m. gegužės 1 d.
4 puslapis: „Futbolo berniukai“, Roquetas de Mar, Almerija, Ispanija © John Perivolaris, 2003.
5 puslapis: „Svenska för invandrare – Švedija imigrantams“ Nr. 2 © Barbara Nilsson, 2009 m. rugpjūčio 19 d.
6 puslapis: „Super-valtis“ © „Noborder“ tinklas 2008 m., spalio 3 d. „Imigrantai“, © Chiara Tamburini, 2006 m. ; UNHCR naujienų istorija: DIPS vadovas ragina tobulinti ES prieglobsčio suteikimo sistemą © UNHCR, 2009 m. lapkričio 9 d.
7 puslapis: Bruno René-Bazin, © EAPN Prancūzija; „Nelegalaus gatvės prekeivio portretas“ © Darren Lehane, 2009 m., vasario 27 d.
9 puslapis: Detention (Maltos sala, HALFAR imigrantų laikinojo apgyvendinimo centras) © Chiara Tamburini, 2006.
10 puslapis: „Sveiki atvykę į „Hammersmith“ viešbutį“ © DeadMansPit, 2009.
11 puslapis: „Neviltis“ © Chiara Tamburini, 2007. „127 bis“ imigrantų laikinojo apgyvendinimo centras netoli Briuselio. Moteris imigrantė laukianti išvaymo iš centro. Lampedusa, „Europos vartai“ © Chiara Tamburini, 2008.

Anti**POVERTY**MAG
Europos kovos su skurdu tinklo žurnalas
Nr. 132, II, 2010 m.
Redaktorius: Fintan Farrell
Už publikavimą atsakingas: Nellie Epinat
Bendraautorai: Claire Champeix, Coralie Flémal

Square de Meeûs 18, 1050 Briuselis
Tel. nr.: +32 2 226 58 50, faksas: +32 2 226 58 69

El. pašto adresas: team@eapn.eu, interneto svetainė:
www.eapn.eu

Šį žurnalą remia Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas. Jo finansavimas teikiamas pagal Europos bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo PROGRESS (2007–2013) programą.

Daugiau informacijos pateikiama svetainėje:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=327&langId=en>

Šiame leidinyje pateikiama informacija nebūtinai atspindi Europos Komisijos poziciją arba nuomonę nagrinėjamu klausimu.

Vertimas atliktas EAPN Lietuva užsakymu:

EAPN LIETUVA

NACIONALINIS SKURDO MAŽINIMO ORGANIZACIJŲ TINKLAS

Odminių g. 12, LT-01122 Vilnius, Lietuva.

Tel. : +370 5 2618782, faks. : +370 5 2126045, www.skurdas.lt

EAPN POZICIJA SKURDO IR MIGRACIJOS KLAUSIMAIS

Autorius: Vincent Caron, EAPN strategijos vykdytojas

2008 m. birželį EAPN vykdomasis komitetas priėmė Strateginį dokumentą migracijos ir skurdo klausimais.¹ Šis strateginis dokumentas parodo EAPN poziciją be ryši tarp skurdo ir migracijos, o taip pat su šiais klausimais susijusius iššūkius. Drauge šis dokumentas yra pagrindas, padėsiantis suformuoti tvirtas sąjungas, kurios turės visus reikalingus įgūdžius, siekiant su kurti socialinę Europą, apimančią ir įtraukiančią ir migrantus. Toliau esančiame straipsnyje apžvelgiami pagrindiniai EAPN strategijos dokumento punktai, kurie bus oficialiai priimti 2010 m. birželio mėn. EAPN generalinėje asamblėjoje (Kipre).

„127 bis“ laikinojo apgyvendinimo centras Belgijoje

Būtynbė skatinti Europos solidarumą visų žmonių atžvilgiu

EAPN misija yra kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi bei kurti socialinę Europą, pagrįstą solidarumo ir vienodomis galimybėmis visiems žmonėms principais. Ryšys tarp migracijos, diskriminacijos ir skurdo, yra vienas pagrindinių EAPN aktualių klausimų ir, atsižvelgiant į naujausius strategijų pakeitimus, mažai tikėtina, kad tai pasikeis. Tiek ES, tiek valstybių lygmenyje, strategijos kenkia svarbiausioms fundamentalioms žmogaus teisėms, tokiu būdu ir toliau didinant skurde gyvenančių migrantų skaičių.

EAPN organizacijai migrantų integracija yra dvipusis procesas, kurį remia pagarba visuotinėms žmogaus teisėms.

Ryšys tarp migracijos ir skurdo

Svarbu pažymėti, kad į skirtingas kalbas sudėtinga išversti ne tik pačią „migranto“ sąvoką – sunkumų iškyla ir su migracijos ir skurdo terminais, kurie apima įvairias sampratas. EAPN sąvoką „migrantas“ vartoja jos plačiaja prasme ir pateikia šį sąvokos apibrėžimą: „Migrantas yra asmuo, palikęs savo kilmės arba gyvenimo šalį ir persikėlęs į kitą valstybę trumpalaikiam arba ilgalaikiam gyvenimui. Migranto sąvoka apima imigrantus, pabėgėlius, asmenis, kurie saugomi papildomų apsaugos būdų pagalba, prieglobsčio prašytojus, asmenis, ieškančių kitų apsaugos formų, migrantus neįprastose sąlygose ir repatriantus (grįžtančius/grąžintus į tėvynę asmenis“.

Tiek šioje srityje aktyvios socialinės nevyriausybinės organizacijos (NVO), o taip pat moksliniai tyrimai rodo, kad migraciją retai motyvuoja paprasčiausias noras pagerinti savo ekonominę padėtį. Dažniausiai migravimas yra vienintelis linkęs pasirinkimas, siekiant išvengti skurdo, karinių konfliktų ir/arba žmonių teisių pažeidimų.

Būdai, kaip žengti į priekį – integruoto požiūrio į migraciją būtynbė

- Pabrėžti abipusę naudą ir skatinti visapusišką požiūrį į migraciją, drauge įtraukiant bendradarbiavimą su kilmės šalimis.
- Užtikrinti prieigą prie teisių ir išteklių.
- Investuoti į įtraukiančią visuomenę.
- Kurti kovai su diskriminacija skirtas strategijas bei užtikrinti įvairų švietimą.
- Suteikti migrantams teises ir vystyti bendruomenę.
- Suteikti politines teises.
- Atkreipti dėmesį į esmines migracijos priežastis.

Elkitės su žmonėmis, kaip su žmonėmis, o ne prekėmis

EAPN ragina sukurti platesnį, integruotą strategijos požiūrį, atitinkantį ne tik ekonominių valstybių narių prioritetų reikalavimus, bet ir svarbesnius, pačių migrantų poreikius. Tai reiškia, kad migrantai nori būti vertinami ne kaip prekės, o kaip individai, kuriems užtikrinama prieiga prie būtinių socialinių paslaugų bei jų žmogaus teisių apsauga.

Požiūrio, pagrįsto žmogaus orumo ir fundamentaliomis žmogaus teisėmis, būtinybė – ES valstybių narių strategijose dominuoja ekonominiai interesai, kurie kelia grėsmę žmonių orumui bei fundamentalioms teisėms, be to, ES valstybių narių vykdoma politika migrantus laiko paprasčiausia darbo jėga.

Dalyvavimo, partnerystės ir sąjungos vystymas: EAPN ateities prioritetai

Sunkumai ir iššūkiai, su kuriais susiduria migrantų bendruomenės, prieglobsčio prašytojai, nelegalūs migrantai bei pabėgėliai, turi būti nagrinėjami platesniu mastu, drauge įtraukiant skurdo, nelygybės bei socialinės atskirties problemas. Visapusiško požiūrio į migracijos iššūkius užtikrinimas yra ne tik valstybės valdžios institucijos, bet ir pačios pilietinės visuomenės pareiga. Siekiant užtikrinti nuolatinį dėmesį migracijos ir skurdo problemoms, EAPN įsipareigoja į savo strategiją įtraukti toliau aprašytus prioritetus:

- **Visuose lygmenyje vystyti artimesnį bendradarbiavimą ir sąjungą** su organizacijomis, atstovaujančiomis ir remiančiomis migrantų interesus.
- **Apžvelgti ir vertinti atstovavimo lygį** ir migrantų įtaką mūsų tinkluose ir narėse organizacijose, siekiant sustiprinti tiesioginį migrantų dalyvavimą.
- **Užtikrinti, kad migracijos problemos nuolatos pabrėžiamos** EAPN misijoje, darbų programoje, pozicijos dokumentuose ir ataskaitose.
- **Stebėti EAPN veiksmų efektyvumą** šioje srityje.

Sociali Europa – ir migrantams!

Skurdas yra dažniausia priežastis, dėl kurios žmonės netenka teisės į orų gyvenimą. Ši teisė turėtų būti visų Europos Sąjungos sprendimų dėl gyventojų, gyvenančių ES teritorijoje, pagrindas, įskaitant ir legalius bei nelegalius migrantus, prieglobsčio prašytojus ir pabėgėlius.

„Jie yra žmonės ir nė vienas iš mūsų nenorėtų susidurti su tuo, su kuo jie susidūrė ir toliau susiduria“.

Prieiga prie teisių, migracija ir skurdas

Pagrindinė migrantų nuskurdinimo, kuris vyksta įvairių mechanizmų pagalba, priežastis yra apribota prieiga prie teisių ir išteklių (arba tokios prieigos nebūvimas) dėl tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos ir įtraukimo strategijų neefektyvumas.

- Kliūtys darbo rinkoje.
- Tinkamo apgyvendinimo trūkumas.
- Nepakankama prieiga prie sveikatos priežiūros paslaugų.
- Diskriminacija švietimo srityje (dėl ribotos prieigos).
- Socialinių paslaugų stoka.
- Prekyba žmonėmis ir neteisėta migracija.
- Nepakankamas dėmesys migrantų poreikiams ateityje.
- Nepakankamas dėmesys socialinėse įtraukties strategijose.
- Susiskirstymas tarp žmonių, patiriančių skurdą.

1) EAPN pozicijos skurdo ir migracijos klausimais dokumentas, 2008 m. birželis. Nors reikėtų pripažinti, kad mobilūs ES piliečiai taip pat susiduria su specifiniais iššūkiais, EAPN strategijos dokumentas didžiausią dėmesį skiria trečiųjų šalių piliečių situacijai.

ES MIGRACIJOS STRATEGIJOS – GRĖSMĖS IR GALIMYBĖS

Autoriai: Georgina Siklossy ir Celina Kin-Armbrust, Europos kovos su rasizmu tinklas (ENAR)

Senegaliėtis ir lietuvis berniukai drauge žaidžia futbolą, Almerija, Ispanija

Per paskutinius 50 metų migracijos mastas išaugo dvigubai

Migracija yra globalus reiškinys, kuris drauge su globalizacija pradėjo sparčiai plisti. Nustatyta, kad per paskutinius 50 metų žmonių, gyvenančių ne savo kilmės (gimimo) šalyje, skaičius beveik padvigubėjo. Tuo tarpu, kai valstybės narės susiduria su įvairiomis situacijomis, susijusiomis tiek su trečiųjų šalių piliečiais, tiek su mobiliais Europos Sąjungos gyventojais, dažniausia problema yra tai, kad Europoje migrantai yra laikomi antrarūšiais asmenimis, socialiai išstumtais ir patiriančiais įvairaus pobūdžio diskriminaciją, dėl prieigos prie teisių, įdarbinimo, švietimo ir socialinių paslaugų aspektų.

Vis negatyvesnis požiūris į migrantus persikelia ir į ES įstatymus

Nors kai kurie Europos įvykiai bei dokumentai teigiamai įtakojo trečiųjų šalių piliečių apsaugą, dar daugiau kitų įstatymų siekė apriboti migrantų teises ir pakenkti visų migrantų integracijai, ypač labiausiai pažeidžiamų grupių, apimančių prieglobsčio ieškotojus ir nelegalius darbuotojus. Taip pat naujais nutarimais buvo neigiamai paveikti tų žmonių, kurie dėl išorės, nusakančios etnines ar religines savybes, yra laikomi migrantais, gyvenimą, nors šie žmonės buvo Europos gyventojai jau kartų kartas. Be to, visuomenei suvokus, kad Europoje vyksta aktyvi migraciją, vis aiškiau pradėjo ryškėti neigiamas migracijos ir migrantų vertinimas visuomenėje, o tai kelia susirūpinimą dėl stiprėjančio rasizmo ir ksenofobijos trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu.

Migracija kaip ekonomiškai naudingas ir trumpalaikis demografinių pokyčių sprendimas

Kadangi ES pripažįsta, kad ekonominė imigracija vaidina svarbų vaidmenį didinant socialinę ir ekonominę ES gerovę, ypač dėl demografinio senėjimo reiškinio, todėl buvo pateikti įstatymų pasiūlymai, įskaitant taip vadinamą „mėlynos kortelės“ (angl. „Blue Card“) direktyvą (leidžiančią į Europos Sąjungą keliauti ir čia gyventi itin aukštos kvalifikacijos darbuotojams) ir direktyvą numatančią tam tikras, pagrindines socialines ir ekonomines teises trečiųjų šalių pilietybę turintiems darbuotojams. Tačiau labai didelį susirūpinimą kelia tai, kad dėmesys ekonominiam trečiųjų šalių piliečių vaidmeniui nustelbė lygių teisių siekį. Migracija vertinama kaip praktiškas ir trumpalaikis demografinių pokyčių sprendimas, kadangi imigrantai atvyksta į Europą keliems metams, prisideda prie ekonomikos ir išvyksta prieš tapdami „našta“. Remiantis šiuo požiūriu migrantai laikomi greičiau jau ekonominiiais vienetais, o ne žmonėmis, drauge ignoruojant socialinį ir kultūrinį įnašą, kuriuo migrantai gali prisidėti ir prisideda prie Europos ekonomikos, visuomenės ir kultūros.

ES vykdomoje politikoje nelegalių migrantų žmogaus teisės ir socialinė įtrauktis neužima svarbios vietos

Europos Komisijos pasiūlymai, skirti palengvinti „legalią migraciją“ įvairiomis iniciatyvomis, susijusiomis su taip vadinamos „nelegalios imigracijos“ kontrole, kelia ne susirūpinimą dėl kelių aspektų. Pabrėžiamos priemonės, skirtos kovoti su nelegalia migracija, kontroliuojant valstybių sienas ir taikant grįžimo politiką, tačiau šie pasiūlymai mažai susiję su nelegalių ir dokumentų neturinčių migrantų žmogaus teisių ir socialinės apsaugos užtikrinimu. Kyla didelė rizika, kad toks požiūris neigiamai paveiks integracijos ir socialinės įtraukties strategijų efektyvumą, kai šios strategijos yra skirtos migrantams, įskaitant „teisėtai gyvenančius“ trečiųjų šalių piliečius ir etnines bei religines mažumas, kurios apima ES gyventojus. Pavyzdžiui, ES direktyva, kurioje nelegalių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams numatomos sankcijos – nors teoriškai šia direktyva siekiama apsaugoti trečiųjų šalių piliečius nuo išnaudojimo, vietoje to didžiausias dėmesys skiriamas migranto statusui, o ne išnaudojimui iš darbdavio pusės. ENAR nerimą kelia tai, kad šioje direktyvoje nėra pripažįstama, jog dokumentų neturintys darbuotojai turi darbo teises ir kad prioritetu turėtų būti laikomas tokių teisių užtikrinimas. 2008 m., spalio mėn. priimtas Europos imigracijos ir prieglobsčio paktas taip pat didžiausią dėmesį skiria nelegalios imigracijos kontrolei taikant apsaugos ir baudimo požiūrį. Be to, integracija nelaikoma dvipusiu procesu, vietoje to, dėmesys skiriamas tik migrantų išsipareigojimams.

Ankstesnė situacija nežada nieko gero, tačiau ateityje laukia viltis ir galimybės...

Nepaisant šio niūraus vaizdo, ateityje laukia viltis, ypač todėl, kad paskirta naujoji ES komisarė, ponija Reding, atsakinga už teisingumą, fundamentalias teises ir pilietybę. Tai yra beprecedentė galimybė įtraukti fundamentalias žmogaus teises, į visų ES strategijų, įskaitant ir migracijos strategijų, esmę. Naujoji komisarė, ponija Reding ir ES vidaus reikalų komisaras, ponas Malmström, ypač daug dėmesio turės skirti migracijos sričiai ir drauge bendradarbiauti, siekiant užtikrinti fundamentalių teisių apsaugą ir šioje srityje. Be to, išsigaliojus Lisabonos sutarčiai, juridiskai bus privaloma vykdyti ES fundamentalių teisių chartiją, taigi fundamentalias teises ES strategijose įgaus naują reikšmingumo lygį. Anksčiau komisarė Reding teigė, kad „jos prioritetas bus saugoti ES fundamentalių teisių chartiją ir užtikrinti, kad vykdančios ES teisę jos laikosi valstybės narės“. Dar daugiau, Europos Komisija neseniai pateikė deryboms direktyvas, pagal kurias Europos Sąjunga pradėtų vykdyti Žmogaus teisių konvenciją. Tokiu būdu ES galėtų sustiprinti fundamentalių teisių apsaugą Europoje.

...jeigu migracija nebus vertinama vien kaip grėsmė arba ekonominis sprendimas

Kituose nutarimuose galėtų būti numatytos galimybės pažangesnei ES migracijos strategijai. Naujoji teisingumo ir vidaus reikalų „Stokholmo programa“ bei po to pateikiamas veiksmų planas, apibendrins Europos požiūrį į migracijos ir prieglobsčio strategijas ateinančių penkerių metų laikotarpiui. Deja, dauguma programos prioritetų greičiau jau apriboja prieigą prie fundamentalių teisių, nes jos užtikrinamos tik šalių piliečiams, o tuo tarpu dauguma Europos migrantų lieka neapsaugota. Beje, taip itin pabrėžiamos apsaugos priemonės, o ne žmogaus teisių apsauga, o migracija vertinama kaip grėsmė arba, geriausiu atveju, tiesiog ekonominis sprendimas. Nepaisant šių trūkumų, fundamentalias teises, paminėtos politikos prioritetuose bei programoje, suteikia trečiųjų šalių piliečiams, legaliai gyvenantiems valstybėse, teises, panašias į tas, kurias turi ES piliečiai. Dabar tikimasi, kad Veiksmų planas remsis tokiu požiūriu, kuris remia abipusę migrantų ir juos priimančių bendruomenių naudą, ir kuris įtvirtins migrantų, kaip individų turinčių teises, kurios turi būti vertinamos ir saugomos, padėtį.

ŠVEDIJA: STRUKTŪROS MENKINANČIOS MIGRANTŲ ORGANIZACIJAS

Autorius: Johannes Jørgensen, EAPN (Švedija)

Švedijoje prie demokratijos vizijos bei demokratijos vystymo labai prisidėjo pilietinės visuomenės organizacijos. Po Antrojo pasaulinio karo į Švediją atvyko labai daug imigrantų pabėgėlių. Iki 70-ųjų, didžiąją dalį šių atvykėlių sudaro darbo ieškantys imigrantai. Iki šių dienų dauguma imigrantų buvo pabėgėliai.

Imigrantai ir pabėgėliai taip pat pradėjo organizuoti ir steigti savo organizacijas. Siekdami būti populiarių Švedijos organizacijų bendruomenės dalimi, jie perėmė „demokratiškus“ principus. Tai taip pat buvo būtina sąlyga, norint gauti finansinę valstybės pagalbą.

Drauge imigrantai ir pabėgėliai jungėsi į religines bendruomenes. Didėjo ortodoksų ir katalikų bažnyčių skaičius. Kadangi nemažai pabėgėlių atvyko iš Vidurio Rytų, iš kur dauguma pabėgėlių atvyksta ir mūsų laikais, panašiai plėtėsi ir musulmonų bendruomenė. Tačiau musulmonų religinės organizacijos, bendruomenės, kurias sudarė vienos etninės grupės arba įvairių etninių grupių asmenys, nesilaikė populiarių Švedijos organizacijų struktūrų. Vietoje to, jie išlaikė savo struktūras, laikydamiesi skirtingų religinių tradicijų.

Dauguma šių organizacijų taip pat buvo steigiamos valstybiniu mastu, tokiu būdu imigrantai ir pabėgėliai įgavo tam tikrą galią ir įtaką Švedijos visuomenėje. 1975 m. Švedijos vyriausybė nustatė, kaip bus teikiama finansinė parama kultūros ir religinėms organizacijoms. Vietoje to, kad dėmesys būtų skiriamas „asimiliacijai“, vienu pagrindinių tikslų tapo pliuralizmo skatinimas. 1998 m. oficiali politika buvo pakeista – vietoje „imigracijos politikos“ pradėta vykdyti „integracijos politiką“ – drauge pasikeitė imigrantų organizacijų vaidmuo. Siekdamas gauti finansinę paramą¹, imigrantų organizacijos turėjo aktyviai dalyvauti integracijos procese ir įvairiuose integracijos projektuose.

Prisitaikymas prie Švedijos organizacijų standartų kartais grupėje sukelia konfliktus

Prisitaikydamos prie Švedijos organizacijų standartų, kuriems apibrėžti dažnai vartojamas „demokratinės organizacijos“ išsireiškimas, grupės Švedijos visuomenėje gali įgyti tam tikrą galios lygį ir pasinaudoti prieinamais finansavimo ištekliais.

Tačiau daugeliui socialinių struktūrų būdingi skirtingi organizavimo būdai, pavyzdžiui, Ortodoksų ir katalikų bažnyčiose taikoma hierarchinė struktūra, o tuo tarpu romų gyventojai pripažįsta tradicines struktūras. Kai kurios kultūros pagrįstos išplėtos šeimos struktūromis. Kas nutinka grupėje, kada kai kurie jų nariai pradeda vykdyti organizacinius darbus „švedišku būdu“? Kas įvyksta grupėje ir kas nutinka jų jos tradicinei struktūrai, kada dalis narių įgauna įtakos arba ekonominės galios Švedijos visuomenėje? Tai dažnai sukelia grupėje vidinius konfliktus ir tradicinių socialinių struktūrų susilpnėjimą. Tai yra „asimiliacijos“ proceso dalis. Tokiu būdu nesiekama vystymosi „iš vidaus“, t. y., gerbiant kitų gyvenimo būdą. Vietoje to, grupėje sukuriamą paralelinę struktūrą, kuri silpnina tradicinius kultūrinius bruožus.

Alternatyvus būdas būtų gerbti tradicines socialines struktūras ir neišstumti jų iš priegios prie finansinės paramos šaltinių, gerbti tradicinius lyderius (vadovus) ir pradėti tarp-kultūrinį dialogą.

Nevienodas išteklių paskirstymas

Imigrantų organizacijos ir „Švedijos“ organizacijos gauna nevienodą išteklių kiekį. 1994/95 m., 16 % gyventojų sudaro imigrantai ir pabėgėliai, tačiau imigrantų organizacijoms buvo skirta tik 0,45 % finansavimo dalis.

Neturtingos organizacijos, kaip dauguma imigrantų organizacijų, vargiai gali pasiekti Europos socialinį fondą (ESF), taigi didžiausią dalį pasiima gerai išvystytos ir įsitvirtinusios organizacijos.

„Svenska för invandrare – Švedija imigrantams“

Tai ypač akivaizdu pažvelgus į skirtingų religinių bendruomenių sąlygas. Imigrantų religinių bendruomenių ištekčiai ir struktūros yra menki, nors jų narių poreikiai yra didžiuliai. Ir priešingai, kai kurios tradicinės Švedijos organizacijos išsiskiria aukštu infrastruktūros ir finansų išteklių lygiu, tačiau jų narių aktyvumas yra žymiai mažesnis nei imigrantų organizacijose. Neseniai šios Švedijos organizacijos pradėjo „dirbti su imigrantais ir pabėgėliais“, taip toliau sustiprinant asimiliacijos ir sumenkinimo reiškinius. Žvelgiant iš tarp-kultūrinės dialogo perspektyvos, bendradarbiaujant Švedijos ir imigrantų organizacijoms būtų tikimasi, kad jos dalinsis galia ir ištekliais. Tačiau realybė visada kitokia: stiprios organizacijos turi priemones kurti savo taisyklės ir t. t.

Socialinis darbas perkeliamas į privačias bendroves ir nevyriausybinės organizacijas (NVO)

Nepaisant Švedijos tradicijos, kad socialinis darbas priskiriamas viešosioms paslaugoms, viešojo sektoriaus paslaugos vis dažniau perkeliamos į privačias bendroves arba nevyriausybinės organizacijas (NVO). Vyriausybė ir NGO susitarė šiuo klausimu valstybės lygmenyje. Regioniniame lygmenyje šis principas taip pat pritaikytas Pietų regione, tačiau susitarimai vyko nedalyvaujant nė vienam imigrantui asmeniškai ar imigrantų organizacijai.

Nors viešajame sektoriuje NVO pripažįstamos kaip pagrindinės socialinio darbo veikėjos, tačiau NVO kaip politikos kūrėjų ir pagrindinių partnerių socialiniais klausimais vaidmuo nėra toks aiškus. Būtent todėl kai kurios NVO neprišijungė prie susitarimo. Jeigu NVO yra pagrindinės socialinių paslaugų vykdytojos ir didžiąja dalimi finansuojamos už šią vykdomą veiklą, kyla pavojus jų, kaip laisvų partnerių socialiniame dialoge, vaidmeniui. Šią poziciją būtų lengviau išlaikyti, jeigu NVO gautų didesnę finansinę paramą. Kita vertus, susitarimas grindžia kelia didesniam veikėjų pliuralizmui socialiniame sektoriuje.

Iš kitos pusės, į aukščiau aprašytą dilemą panaši problema kyla, kai imigrantų organizacijos gauna mažesnę bendrą finansinę paramą ir specifinę paramą vykdyti vyriausybines integravimo strategijas. Ši griežtesnė kontrolė, kaip NVO išleidžia valstybės finansavimą, neprišideda prie pasidalijimo galia ir nepadedą kurti pliuralistinės visuomenės.

Daugiakultūrinei visuomenei, pagrįstai tarpkultūriniu dialogu su stipriomis pilietinės visuomenės organizacijomis, reikalingos bendromis vertybėmis pagrįstos pliuralistinės struktūros. Bendros vertybės turi būti išreikštos procese, kuriame gali dalyvauti visi norintys. Jeigu dialogo sąlygas iš esmės kuria dominuojanti kultūra, atitinkamai bus gaunama asimiliavimo politika, į kurią bus priimami tik „tinkamai prisitaikę užsieniečiai“. Dauguma švedų mano, kad šie užsieniečiai drauge atstovauja ir jų žmones. Daugumai užsieniečių jie yra žmonės, kurie atsisakė savo savasties.

1) Religinės organizacijos turi savo teisinį statusą ir skėtines organizacijas, kurios paskirsto valstybės skirtą finansavimą įvairioms skirtingoms religinėms bendruomenėms.

EAPN ISPANIJOJE PALENGVINA MIGRANTŲ INTEGRACIJĄ

Autoriai: Rosalka Guntin ir Graciela Malgesini, EA PN (Ispanija)

EAPN Ispanijoje šioje srityje nedirba tiesiogiai su migrantais, tačiau palengvina dialogą ir svarstymus bei daro spaudimą valstybinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už migracijos valdymo strategijas.

EAPN Ispanijoje strategija šiuo klausimu yra dvipusė. Tarptautinė šios organizacijos strategija prasidėjo nuo „Nacionalinio seminaro dėl santykio tarp pilietinės visuomenės organizacijų ir imigracijos“ vykusio Toledo mieste 2006 m. pabaigoje. Šiame seminare susirinko dauguma EAPN Ispanijoje narių, kurie dirbo tiesiogiai su migrantais. Šis seminaras pateikė toliau aprašytas išvadas, kurios tapo tinklo vidinės strategijos ir išsipareigojimų pagrindu:

- Stiprinti tinklą glaudžiai bendradarbiaujančių narių pagalba.
- Nustatyti bendrą poziciją migracijos klausimu, didžiausią dėmesį skiriant tarpkultūriniam požiūriui.
- Laikyti integraciją procesu – jeigu ne daugiakrypčiu, tai bent dvikrypčiu.

Normalizavimo, pilietybės, lygių teisių, tapatumų įvairovės, dalyvavimo ir įgalinimo principai perėmė daugiakultūrinį – t. y. priešingą asimiliacijai – ir valdymo požiūrį.

Po šio seminaro kelios organizacijos, ypač nacionalinės, kurios yra „Socialinės migrantų integracijos forumo“¹ narės, Patarėjų taryba² prie Darbo ir imigracijos ministerijos, susitiko visos drauge arba mažesnėmis grupėmis, tiek oficialiai, tiek neoficialiai, siekiant nustatyti bendrą poziciją reaguojant į naujo imigracijos įstatymo projektą.

Išoriniame lygmenyje EAPN Ispanijoje išplatino kelis specialius dokumentus, kuriais buvo siekiama **paaikškinti tarpusavio ryšį tarp migracijos ir skurdo, pateikiant asmeninę migrantų patirtį**.³

Imigracijos skaičiai paskutiniaisiais keliais metais

Darbo ir imigracijos ministerijos Nuolatinio imigracijos stebėjimo biuras⁴ nurodo, kad 2009 metais leidimą gyventi Ispanijoje gavo iš viso gavo 3 375 445 asmenų, kurie nėra ES piliečiai. Pridėjus imigrantus iš Rumunijos ir Bulgarijos šis skaičius padidėja iki 4 339 000.

Aktyviausios nevyriausybines organizacijos (NVO) yra Raudonojo kryžiaus organizacija, apimanti apytiksliai pusę milijono žmonių, po kurios seka „Caritas“ organizacija. Taip pat didelę įtaką kai kurios savarankiškomis bendruomenėms turi CEPAIM⁵, CEAR⁶, „la Red Acoge“⁷, ACCEM⁸, „Rescate“⁹, „España con ACNUR“¹⁰ organizacijos. Dauguma jų yra EAPN Ispanijoje narės.

229 Afrikos migrantai atplaukiantys valtimi į Los Kristianos uostą Tenerifėje, Ispanija

Integracijos ir prieigos prie socialinių teisių užtikrinimas: poreikiai ir kliūtys

Pagrindinis veiksnys, į kurį būtina atsižvelgti, yra tai, kad tarp vietinių ir užsieniečių nėra jokio esminio socialinio ar rasistinio konflikto, nors Ispanijoje per labai trumpą laikotarpį apsigyveno milijonai žmonių. Nepriklausomai nuo to, kokia yra jų administracinė situacija, migrantai Ispanijoje turi teisę į sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas, kurios iki vidurinės mokyklos baigimo užtikrinamos ir jų vaikams.

Ispanijoje migrantų integracijai dažniausiai taikomas „tarpkultūrinį modelis“. Rengiant strateginio pilietybės

ir integracijos¹¹ 2007-2010 m. plano projektą, bendradarbiavo pilietinės visuomenės organizacijos ir Valstybės migracijos ministras, nors šis planas ir nebuvo pakankamai išplėtotas.

Pilietinės visuomenės organizacijos, siekdamos palengvinti kasdienį migrantų gyvenimą, vykdo programas, kartais net labai pažangias. Dauguma tokių programų siūlė įvairias paslaugas, padedančias naujiems imigrantams susipažinti su savo teisėmis ir pareigomis, o taip pat palengvinančias naujo gyvenimo pradžių

geriausiomis įmanomomis sąlygomis.

Imigracijos įstatymo reforma ir (neigiama) ES strategijų įtaka

Imigracijos įstatymo reforma¹² lemia tam tikrus teigiamus aspektus (susirinkimų ir demonstracijų teisės pripažinimas; leidimai gyventi šalyje moterims, kurios tapo buitinio spurto aukomis), tačiau drauge pastebimi ir labai neigiami aspektai, paveikiantys teises ir laisvę (sulaikymas iki 60 dienų, žmonių be dokumentų laikymas nusikaltėliais ir šeimos susivienijimo apribojimai). EAPN Ispanijoje nuomone, **2009-2011 m. Imigracijos paktas** turi atgarsį Ispanijoje, kontroliuojant valstybės sienas. Apskritai, ES migracijos reguliavimo politika yra žymiai griežtesnė nei Ispanijos vykdoma politika.

Bendradarbiavimas su valstybių ministerijomis

Valstybiniame lygmenyje už imigraciją atsakinga Darbo ir imigracijos ministerija. Visi EAPN nariai ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos šiai ministerijai pateikdavo pasiūlymus, tokiu būdu siekiant, kad reglamentai po 2009 m. gruodžio projekto būtų priimami atsižvelgiant į tuos aspektus, dėl kurių jie labiausiai nesutinka.

Minėtos organizacijos taip pat informavo Valstybės ministrą apie sudėtingą didelio skaičiaus migrantų, neturinčių dokumentų, padėtį ir drauge palaikė ryšį su kitomis ministerijoms (sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos, švietimo), kurios taip pat susijusios su imigracijos problemomis. Tačiau kai kurios kompetencijos imigracijos srityje buvo perduotos savarankiškomis valdžios institucijoms bei vietinėms administracinėms įstaigoms, o tai lemia valstybės ne tik valstybės vyriausybės galios silpnėjimą, bet ir tai, kad regioninės valdžios institucijos gali įgyvendinti tokias strategijas, kurios prieštarauja valstybės vykdomai politikai.

Ekonominė krizė ypač stipriai paveikė imigrantų grupes

Bedarbystės augimas paveikė iš užsienio atvykusius darbuotojus, ypač žemos kvalifikacijos, o taip pat sukėlė politines diskusijas, kuriose mesti kaltinimai pertekliniam nekvalifikuotų darbuotojų iš užsienio skaičiui.¹³ Ir taip pažeidžiamą gyventojų grupę paveikė ne tik krizė, bet ir tai, kad didelė imigrantų dalis dirba tuose sektoriuose, kuriuose krizės poveikis buvo stipriausias, pavyzdžiui, statybų ir aptarnavimo sferose.

1) „Foro para la integración social de los inmigrantes“ (liet. „Socialinės migrantų integracijos forumas“).

2) „Órgano Consultivo“ (liet. „Patarėjų taryba“).

3) Žr.: http://eapn.es/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=39&Itemid=67.

4) „Observatorio permanente para la Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración“ (OPI) (liet. Darbo ir imigracijos ministerijos Nuolatinio imigracijos stebėjimo biuras).

5) <http://cepaim.org/programa/>

6) *Comisión Española de Ayuda al Refugiado* (liet. Ispanijos pagalbos pabėgėliams komisija). www.cear.es

7) Imigrantų teisių Ispanijoje rėmimo tinklas. www.redacoge.org

8) NVO priimanči pabėgėlius ir imigrantus, skatinanti jų įtraukimą ir teisių bei pareigų lygybę. www.accem.es

9) NGO ginanti pabėgėlių ir kitų priespaudos, karinių konfliktų bei rimtų politinių ir socialinių krizių aukų teises ir gerinant jų gyvenimo sąlygas.

10) Ispanijos UNHCR.

11) *Plan estratégico de Ciudadanía e Integración (PECI)* (liet. Strateginis pilietybės ir integracijos plano projektas“).

12) *Ley Orgánica 2/2009* - 2009 m., gruodžio 11 d. Imigracijos įstatymo reforma.

13) Remiantis 2009 m. liepos mėn. valstybine statistika, užsieniečių bedarbių skaičius siekė 482 108, iš kurių 68 % sudarė ne ES šalių piliečiai.

KOVOJANT SU SKURDU BŪTINA UŽTIKRINTI GERESNĘ PRADINĘ IR NUOLATINĘ PAGALBĄ MIGRANTAMS

Interviu su Bruno René-Bazin, CLARA prezidentu, EAPN Prancūzijoje nariu

Dalyvaujant 2010 Europos kovos su skurdu metų veikloje, EAPN Prancūzijoje narys CLARA (Nacionalinis bendras migrantų paramos tinklo asociacijų komitetas) vadovavo *Pradinės ir nuolatinės pagalbos, skirtos migrantams Prancūzijoje, tobulinimo*¹ tyrimui, kurio tikslas buvo atskleisti tiesioginį ryšį tarp imigrantų priėmimo kliūčių ir prieigos prie socialinių teisių bei socialinės atskirties.

Kokias pagrindines išvadas pateikė tyrimas?

B R-B: Migrantai kovoja su saugumo stoka, įskaitant skurdą, atskirtį ir diskriminaciją, kurie visi susijungia į vieną didelę problemą, kadangi migrantai neturi jokių teisių. Atrodo, kad socialinė migrantų atskirtis yra sunkumų, su kuriais susiduriama priėmimo etape, siekiant socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros paslaugų, darbo vietų (nedarbo lygis siekia 17 %, tačiau jaunų imigrantų atveju – 30 %, lyginant su 9 % vietinių gyventojų atveju), apgyvendinimo (standartų neatitinkančios, perpildytos apgyvendinimo sąlygos – 28 % lyginant su 5 %), pilietybės ir prieigos prie teisių, rezultatas. Imigrantų namų ūkių skurdas yra dvigubai didesnis nei Prancūzijos šeimų.

Ar imigrantų priėmimo strategijos yra atsakingos už didesnę imigrantų socialinę atskirties lygį?

Socialinė imigrantų atskirtis yra neginčijamas faktas ir šis tyrimas atskleidžia, kad dabartinis pradinės ir nuolatinės paramos tiekimas neveikia taip, kaip turėtų. Apytiksliai 6 % gyventojų reikalinga aktyvi strategija, kuri padėtų juos įtraukti į visuomenę. Tai reiškia, kad būtina užtikrinti imigrantų priėmimo politikos teisingumo pusiausvyrą ir pašalinti kliūtis, su kuriomis susiduria užsieniečiai.

Ar tyrime išskiriami skirtingi migracijos tipai?

Žinoma. Prieglobsčio prašytojų, tarptautiniu mastu saugomų asmenų ir nelegalių (dokumentų neturinčių) imigrantų grupės buvo tiriamos atskirai.

Kokius pasiūlymus pateikia tyrimas imigrantų priėmimo politikai?

Priėmimo etape būtina mokytis prancūzų kalbos. Kalbos mokymas turi būti pritaikytas pagal individo kalbos žinių lygį bei pagal išsimokslinimą gimtąją kalbą. Priimančios šalies kalbos mokymasis turi būti nuolatinio profesinio mokymosi visose ES šalyse dalis. Taip pat, kaip įmanoma greičiau po atvykimo būtina įvertinti įgūdžius ir užtikrinti, kad gauti rezultatai atsispindi įtraukimo proceso veiksmuose. Būtų naudinga, jeigu valstybės paslaugas teikiančių įstaigų aptarnaujantis personalas, pirmojo kontakto su imigrantais metu remtųsi bendrais įstatais.

Ką tyrimas rekomenduoja vykdyti po priėmimo etapo?

Pirmas dalykas yra įtraukti į įprastą sistemą būdus, kuriais imigrantai gali pasiekti savo teises. Kalbant apie prieigą prie užimtumo galimybių, būtina supaprastinti reikalingos kvalifikacijos patvirtinimo procedūras bei peržiūrėti tiek valstybinio, tiek privačiojo sektoriaus darbo vietų, kurios imigrantams neprieinamos, sąrašus.

Nelegalaus gatvės prekiautojo portretas, Paryžius

Siekiant efektyviai kovoti su visomis diskriminacijos formomis, iš pradžių būtina įveikti teisinę diskriminaciją.

Kalbant apie apgyvendinimo galimybes, prie imigrantų sunkumų ieškant vietos, kur apsigyventi, prisideda perpildymo ir socialinio būsto stokos problemos bei privačios nuomos rinkos sąlygos. Būtina kruopščiai apgalvoti ir spręsti abi šias problemines sritis.

Ar yra pasiūlymų dėl pilietybės?

Imigrantams, kurie teisėtai gyvena šalyje keletą metų (pavyzdžiui, penkerius metus), turėtų būti suteikiama gyvenimu šalyje pagrįsta pilietybė, teisė balsuoti ir pretenduoti vietiniuose rinkimuose. Imigrantai turėtų būti skatinami dalyvauti konsultacinio bei atstovaujamojo pobūdžio organizacijų veikloje. Priešingu atveju bus ignoruojama migrantų, kurių įtrauktis mes siekiame, atstovaujama politinė galia.

Ar yra specialių pasiūlymų prieglobsčio prašytojams ir „dokumentų neturintiems“ migrantams?

Būtina užtikrinti daugiau vietų CADA (prieglobsčio prašytojų priėmimo centruose), tokiu būdu būtų sumažinamas prieglobsčio prašytojų, netinkamose laikinojo apgyvendinimo vietose (pavyzdžiui, „B&B“ (pusryčius ir nakvynę siūlančiuose) viešbučiuose, skaičius, bei sumažinamas apgyvendinimas privačiojo sektoriaus būstuose. „Dokumentų neturintys“ darbuotojai privalo turėti teisę į sveikatos priežiūros paslaugas, tinkamas darbo sąlygas, tinkamą užmokestį ir galimybę nutraukti darbo sutartį, net jeigu darbas ir nėra oficialiai registruotas.

Taip pat yra žmonių arba organizacijų, išreiškiančių solidarumą su imigrantais, iš kurių atimta teisė pasilikti šalyje – jie neturėtų būti laikomi nusikaltėliais pagal „délit de solidarité“ įstatymą, kaip „aktyviai prisidedantys prie nelegalios imigracijos“.

Bruno René-Bazin

Ką galite pasakyti apie ES migracijos reguliavimo strategijas?

Atrodo, kad ES nori apsisaugoti ir atsiriboti arba aktyviai priešintis ir prieštarauti imigracijai, nors specialistai bendru sutarimu teigia, kad ES vykdoma politika nesikeitė ir išliko stabili; atėjo laikas pripažinti, kad visi žmonės turi fundamentalią judėjimo laisvę. Jeigu būtų užtikrinamas nevaržomas mobilumas ir judėjimas visoje Europos Sąjungoje ir trečiųjų šalių piliečiams, pradedant nuo Šengeno zonos, suteikiamos daug kartų į šalį leidžiančios įvažiuoti vizos, tai leistų palengvinti migrantų judėjimą. Taip pat turime kažką daryti ir supaprastinti įvairius sudėtingus administracinius kanalus, kuriuos lėmė greitas įstatymų, kurie apribojo imigraciją, tačiau nesumažino diskriminacijos, priėmimas. Apžvelgus dabartines taisykles sunku vertinti imigraciją kaip teigiamą reiškinį, nors dažnai nepastebima jo nauda valstybės vystymuisi. Daugiakultūrinėje (ir įvairių religijų) visuomenėje integracija yra dvipusis kelio, kuriuo žengia vienos ir tos pačios valstybės imigrantai ir piliečiai.

1) Aprašytą tyrimą atliko septynių, toliau išvardintų organizacijų atstovai: „Cimade Clara“, FNARS, „France terre d’asile“, ISM („Inter Service Migrants“), „Rci“ („Réseau Chrétien immigrés“) ir „Secours catholique“.

MALTA: VIENA KOVOJE SU DIDŽIULE IMIGRACIJOS PROBLEMA, KURIĄ BANDOMA ĮVEIKTI LAIKINOJO APGYVENDINIMO CENTRŲ PAGALBA BEI ATISISAKANT ŽMOGAUS TEISIŲ UŽTIKINIMO

Autorius: Edgar Busutill, EAPN Maltoje

Pastaraisiais metais Malta susidūrė su staigiu nelegalių imigrantų, daugiausiai iš Užsachario Afrikos šalių, antplūdžiu. Šie nelegalūs imigrantai išplaukia iš Šiaurės Afrikos pakrantės perpildytose valtyse norėdami pabandyti ir pradėti Europoje naują gyvenimą. Vien 2008 metais, Malta pasiekė iš viso 2775 imigrantų. 2009 m. (iki lapkričio mėnesio), skaičius sumažėjo iki 1475 imigrantų, kurie buvo sulaikyti jūroje ir perkelti į krantą. Malta, kaip ES valstybė narė, privalo laikytis Dublino II reglamento. Pagal šią konvenciją valstybė, kuri pirmoji priima prieglobsčio prašytoją, yra įpareigojama tvarkyti šį reikalą ir jį išspręsti nepriklausomai nuo to, ko tai pareikalau. Nors imigrantų procentas, lyginant su Maltos gyventojų skaičiumi (apytiksliai 400 000 gyventojų) yra didelis, ir gyventojų tankumas taip pat ir taip yra didelis bei pastebima išteklių stoka, Maltai nesuteikiama teisė leisti bet kokiems tokiems imigrantams pasiekti pagrindinę ES teritoriją. Bandydama kontroliuoti tokį didelį imigrantų skaičių, Maltos valdžia jaučiasi pamiršta kitų ES šalių, ir toliau vykdo sulaikymo politiką, kuri dažnai kritikuojama dėl žmogaus teisių nepaisymo¹.

Visi atvykėliai sulaikomi ir vargiai susilaukia teisingumo

Ši politika, didžiąja dalimi remiama opozicinės partijos, nurodo, kad naujai atvykusieji, įskaitant moteris ir vaikus, yra sulaikomi. Prieglobsčio prašytojai atleidžiami nuo kardomojo kalinimo, jeigu jiems suteikiama apsauga. Jie taip pat paleidžiami, jeigu jų prašymas po dvylikos mėnesių vis dar nėra išspręstas. Tai reiškia, kad jie nesulaukė sprendimo dėl jų pateikto prašymo arba apskundė neigiamą gautą nutarimą ir pateiktas prašymas toliau laukia išsprendimo. Tiems asmenims, kurių prašymas ir apeliacija buvo atmesti, kardomasis sulaikymas taikomas 18 mėnesių. Vienintelė išimtis taikoma pažeidžiamiesiems žmonėms, kurie paleidžiami atlikus patikrinimą ir suradus vietą apgyvendinimui – nors tai gali užtrukti kelis mėnesius. Verta paminėti, kad 2008 metais, daugiau nei pusei prieglobsčio prašytojų buvo suteikta tam tikra apsaugos forma. Nors buvo suformuotos pagrindinės struktūros, reikalingos apgyvendinimo ir kitų esminių paslaugų sulaikymo metu tiekimui, prieglobsčio prašytojai ir toliau lieka izoliuoti ir vis dar susiduria su sunkumais norėdami gauti informaciją ir prieigą prie socialinių paslaugų ir teisinės pagalbos. Taip pat prieglobsčio prašytojams labai sudėtinga įveikti jiems taikomas kardomojo kalinimo priemones ir siekti kompensacijų už sulaikymo metu patirtą smurtą ar kitą priekabiavimą, kadangi teismai jiems dažnai yra teisiškai ir praktiškai nepasiekiami.

Metai	Atplaukusių valčių skaičius	Žmonių valtyje skaičius	Prašymų suteikti pabėgėlio statusą skaičius	Žmonių, kuriems buvo suteiktas pabėgėlio statusas arba tam tikro tipo apsauga, skaičius	Žmonių, kuriems buvo atsisakyta suteikti pabėgėlio statusą arba tam tikro tipo apsauga, skaičius
2002	21	1686	350	133	286
2003	12	502	455	381	187
2004	52	1388	995	609	259
2005	48	1822	1165	546	556
2006	57	1780	1261	503	542
2007	68	1702	1386	630	329
2008	84	2775	2608	1416	1281
	342	11 655	8220	4218	3440

Šaltinis: „NSO News“ („NVO naujienų“) leidinys, 2009/109, 2009 06 19, Pasaulinė pabėgėlių diena, psl. 2,4

Remiantis valstybės parlamentu...absoliutus skurdas Maltoje neegzistuoja

Kada imigrantams suteikiama laisvė ir jie išleidžiami iš laikinojo apgyvendinimo centrų, dauguma jų gyvena labai prastomis sąlygomis. 2009 m. birželį SKOP, Nacionalinė Maltos nevyriausybių plėtros organizacijų platforma išleido pareiškimą², kaip atsakymą į Ilgalaiškės atstovų rūmų vidaus reikalų komisijos ataskaitą, paskelbtą 2009 m. kovą, kurioje buvo kategoriškai neigiama, kad Maltoje egzistuoja absoliutus skurdas.³ SKOP teigė, kad: „Tuo pačiu metu, kai parlamentų diskusijomis buvo paneigtas absoliutaus skurdo egzistavimas Maltoje, daugybė socialinės srities aktyvistų dalyvavo susitikimuose su Afrikos moterų, gyvenančių Maltos šiaurėje, grupe, tuo metu gaunančia humanitarinę pagalbą. Šią grupę sudaro apytiksliai 30 moterų, visos turi vaikų ir drauge nepatenkinami jų pagrindiniai poreikiai, įskaitant maistą ir vystyklus vaikams. Tai atitinka bet kokį absoliutaus skurdo apibrėžimą.“⁴

Uždarant imigrantus auga ksenofobija

Imigrantų uždarymas dideliuose, atviruose centruose, kurių dauguma neatitinka galiojančių standartų, nepadedą jų santykiams su vietiniais Maltos gyventojais. Poveikis didelis tokiems miestams kaip Birzebbuga ir Marsa, net ir vizualiai matomam kraštovaizdžiui. Marsoje kelio žiedas, žymintis ribą tarp atviro centro ir miesto, yra pilnas žmonių, kurie laukia autobuso, nuvežančio jų dienos darbams. Tuo tarpu kai Marsos ir Birzebbuga gyventojai išreiškė savo susirūpinimą tuo, kad per trumpą laiką tiek priemiestyje, tiek jų miestų centruose apsigyveno daug užsieniečių, iš esmės kitose salos vietose imigrantų praktiškai nėra. Tokia imigrantų koncentracija vos keliose vietose lemia į imigrantus nukreiptą priešišką gyvenvietėse aplink atvirus centrus ir drauge jaučiamas likusios salos dalies abejingumas tiek imigrantų, tiek Maltos žmonių, kurių manymų socialinis gyvenimas jų mieste buvo neteisingai sutrikdytas, problemoms. Nenuostabu, kad tokiomis aplinkybėmis auka ksenofobijos lygis. Susiformavo dominuojanti kryptis, kurioje užsieniečiai iš Užsachario Afrikos šalių yra vaizduojami kaip visų mūsų ligų ir problemų iškūnijimas ir toks požiūris palaipsniui plinta viešojoje aplinkoje, nuo politinių partijų iki laikraščių ir internetinių dienoraščių. Todėl šiandien Malta atsidūrė lemtingoje kryžkelėje. Vietoje to, kad mus įveiktų stingančios ir destruktivos baimės, mes privalome pažvelgti į šią sudėtingą situaciją, kaip į naują galimybę atsiverti bei pabandyti suprasti aplink mus esantį pasaulį ir, tokiu būdu, suvokti naują savo, kaip žmonių gyvenančių skirtingų civilizacijų sankirtoje, vaidmenį.

- 1) Žmogaus teisių gynimo organizacija „Tarptautinė amnestija“ („Amnesty International“), „*Tarptautinės amnestijos organizacijos ataskaita 2008 m.- Dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje*, 201–202 psl.
- 2) Komitat Permanenti Dwar l-Affarijiet Soċjali (2009) *Il-ħidma lejn l-inklużjoni soċjali tfisser ħidma kontra l-faqar: It-tfal l-aktar li jbatu*. Malta: Kamra tad-Deputati. p.1.
- 3) Komitat Permanenti Dwar l-Affarijiet Soċjali. (2009) *Il-ħidma lejn l-inklużjoni soċjali tfisser ħidma kontra l-faqar: It-tfal l-aktar li jbatu*. Malta: Kamra tad-Deputati. p.1.
- 4) „*The Times of Malta*“ („*Maltos laikai*“), 14 2009 m., liepos 14 d.

Kardomasis įkalinimas (Maltos sala, HALFAR imigrantų laikinojo apgyvendinimo centras)

ANGLIJA: BALSŲ IMIGRANTAMS SUTEIKIMAS

Autorius: Nazek Ramadan, „Migrant Voice“ („Migrantų balsas“) direktorius

Migrantai privalo dar intensyviau kovoti su neigiamais žiniasklaidos pranešimais ir straipsniais visoje Europoje, nes ekonominės ir socialinės krizės metu laikoma, kad lengviausia viskuo apkaltinti būtent juos. „Migranto balsas“ (angl. „Migrant Voice“) yra EAPN JK organizacija narė ir prieš rinkimus išleido nacionalinį laikraštį, kuriuo siekiama didinti žinojimą bei išsklaidyti kai kuriuos mitus apie migraciją ir jos poveikį JK visuomenei ir ekonomikai.

Žiniasklaida formuoja neigiamą požiūrį į migrantus ir skatina priešišumą jų atžvilgiu

Migrantų organizacijos dirba labai sudėtingoje aplinkoje – jos susiduria ne tik su pasaulinės finansinės krizės atgarsiais, bet ir su stiprėjančiomis nuolatinėmis vyriausybių pastangomis visoje Europoje, siekiant sustiprinti savo sienas bei sugriežtinti migracijos reguliavimo politiką ir procedūras.

Formuojant visuomenės nuomonę pagrindinį vaidmenį vaidina žiniasklaida ir, deja, šiuo atveju žiniasklaida formuoja neigiamą požiūrį į migrantus bei pabėgėlius, vaizduojant juos kaip „veltėdžius ir elgetas, kurie pasiruošę kristi bet kurią Europos valstybės sieną, kad tik pasiektų dosnią JK išmokų mokėjimo sistemą ir gauti išmokas pagaulės būdu“. Kaip nurodo ir tarptautinė „Oxfam“ organizacija, sunkumus, su kuriais susiduria prieglobsčio prašytojai ir pabėgėliai, papildomai gilina neigiama išankstinė nuomonė, kurią suformuoja vyraujanti žiniasklaida, skatinanti neigiamą požiūrį į migrantus visuomenėje. Tai lemia žmonių diskriminaciją ir nenorą teikti tinkamą valstybės paramą labiausiai pažeidžiamiems ir neturtingiausiems žmonėms Jungtinėje Karalystėje.

Apie migrantus kalbama, tačiau jų nesiklausoma

Migrantai matomi kaip grupės, skaičiai ir statistiniai duomenys, tačiau tik retkarčiais į juos pažvelgiama ir iš kito požiūrio taško – kaip į tėvą, darbuotoją, mokytoją, gydytoją, studentą ir t. t. Apie juos dažnai kalbama, tačiau jų nesiklausoma. Pateikiant naujienas apie prieglobsčio prašytojus dažniausiai informacijos šaltiniais pasirenkami politikai, oficialūs veikėjai ir policija. Kaip pabrėžė „Cardiff“ žurnalistikos mokyklos atliktas tyrimas, retai remiamasi pačių prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių patirtimi, ypač aptariant migracijos reguliavimo politiką.

Kaip jie gali mūsų nekęsti, jeigu jie mūsų net nepažįsta?

Nepaisant to, paskutiniaisiais metais migrantų ir pabėgėlių bendruomenės tapo labiau organizuotos ir aktyvesnės, formuojančios savo pačių komunikavimo priemones bei strategijas. Nors dauguma migrantų negali suprasti jų atžvilgiu žiniasklaidoje nukreipto priešiško, migrantai yra gerai susipažinę su žiniasklaidos vaidmeniu formuojant visuomenės nuomonę ir drauge pripažįsta, kad jie įtakojant žiniasklaidą vaidina vaidmenį ir, kada tik įmanoma, valdo savo perduodamus pranešimus. „Migranto balsas“ yra tik vienas iš pavyzdžių.

Balso migrantams suteikimas pasirengimo rinkimams metu

Leidinyje „*Migranto balsas*“, pavadintas pagal pagrindinės, jį leidžiančios organizacijos pavadinimą, yra straipsniai apie migrantus ir jų patirtį, perduodant informaciją iš jų pačių lūpų. Tokiu būdu migrantams suteikiama galimybė kreiptis į Britanijos gyventojus ir ištaisyti realybės neatitinkantį vaizdą, kuris formuojamas didžiojoje daugumoje žiniasklaidos. Kalbant apie žiniasklaidą, migrantas paklausė „Migranto balso“: „*Kaip jie gali mūsų taip nekęsti, kai jie mūsų net nepažįsta?*“.

Tuo tarpu, kai pagrindinis „Migranto balso“ leidinio tikslas yra didinti žinojimą apie migraciją, siūlant galimybę pasisakyti migrantų bendruomenių nariams, ypač tiems, kurių balso paprastai nesiklausoma, drauge pateikiama ir alternatyvi nuomonė tam tikru aktualiu klausimu ir palaikomos pažangesnės strategijos.

Šis „Migranto balsas 2010 – specialus rinkimų žurnalo“ leidimas yra ypač svarbus rinkimų metu, kada daug požiūrių apie migraciją yra išreiškiami ir naudojami išankstinėms darbotvarkėms formuoti, drauge nesisulaukiant jokių prieštaravimų ir nesitariant su tomis grupėmis, kurias tai labiausiai paveikia: pačiais imigrantais.

Pateikiant įvairius interviu, straipsnius ir istorijas leidinyje džiaugiasi migracijos įnašu JK ir pristato migrantų ambicijas bei tikslus, susijusius su jų vaidmeniu ekonomikoje, jų integracija bei pilietybe, o taip pat su ateities planais. Leidinyje pateikiamos labiausiai pažeidžiamų migrantų istorijos, o taip pat su skaitytoju pasidalijama skausmu bei kova, kurių būtų galima išvengti, jeigu migracijos reguliavimo politika būtų kitokia.

Taip pat pabrėžiama šeimų ir vaikų laikino apgyvendinimo centruose patirtis, sudėtinga dokumentų neturinčių migrantų padėtis ir jų išnaudojimas, balų sistemos, skirtos kvalifikacijos vertinimui, (angl. „New Point Base System“) poveikį studentams ir darbuotojams, kratų pasekmes migrantų bendruomenių vykdomam verslui ir apžvelgiama daug kitų klausimų.

Šiame leidinyje bandoma atsakyti į kiek įmanoma daugiau klausimų apie migrantų realybę, jų indėlį, jų teises, elgesį su jais ir jų svajones. Tūkstančiai šio leidinio kopijų buvo išplatinti politikams, valstybės institucijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms, migrantų ir kitoms organizacijoms visoje JK.

„Migranto balsas“ siekia pakeisti žiniasklaidoje pateikiamą migrantų vaizdą ir juos išklaudyti: vietoje pasyvių, teisių netekusių ir sumenkintų aukų, iš esmės neturinčių balso vyraujančiame diskurse, pateikti migrantų, kaip savo pačių žiniasklaidos turinio ir pranešimų kūrėjų paveikslą.

„Migranto balsas“ yra organizacija, kuriai vadovauja migrantai ir kuri suburia migrantus drauge, siekiant kurti savo strategijas ir stiprinti savo pozicijas, dalyvauti ir atstovauti migrantus žiniasklaidoje ir politikos formavimo lygmenyje, siekiant užtikrinti, kad naujai kuriamos strategijos ir politika atitiktų jų poreikius, bei aktyviau dalyvauti visuomeninėje veikloje. Jeigu pageidaujate daugiau informacijos, prašome susisiekti el. pašto adresu: info@migrantvoice.org arba apsilankykite interneto svetainėje adresu: www.migrantvoice.org.

VISUOMENINĖ BARKA JK ORGANIZACIJA – BŪDAS PADĖTI ŽMONĖMS IŠSIVADUOTI IŠ MIGRACIJOS EUROPOS TERITORIJOJE

Autorė: Ewa Sadowska, BARKA JK generalinė direktorė

BARKA fondas buvo įkurtas 1989 m. Lenkijoje, po komunizmo pabaigos. Tai organizacijų, kurių pagrindinis tikslas – teikti pagalbą benamiams, bedarbiams ir migrantams bei užtikrinti jų socialinę integraciją – tinklas. Ši visuomeninė organizacija remia beveik 100 juridinių asmenų (socialinių įstaigų...) ir per paskutinius 10 metų BARKA organizacijos teikiamomis paslaugomis pasinaudojo apytiksliai 650 000 žmonių .

2006 m. su BARKA organizacija Lenkijoje susisiekė Londono „Borough of Hammersmith and Fulham“ savivalda, bendradarbiaujanti su „Housing Justice UNLEASH“ ir „The Simon Community“ organizacijomis. Šioms organizacijoms nerimą kėlė Rytų Europos migrantų benamystės lygis. Tokiu būdu, nuo 2006 m. iki 2007 m. pabaigos BARKA fondas pradėjo dirbti Londone. Ši veikla buvo perkelta į BARKA JK, įsteigtą 2008 m.

Pagalba suteikiama tokiems žmonėms, kaip imigrantai darbuotojai, atvykę iš labai skurdžių valstybių, be jokių finansinių išteklių ir išsimokslinimo. Šie žmonės ieško JK geresnės ateities tiek sau, tiek savo šeimai. 50 % šios grupės sudaro viengungiai, vyresni nei 40 m. amžiaus vyrai. Jie susiduria su įvairiomis psichinėmis ir sveikatos problemomis, pradeda dirbti nelegaliai, labai prastomis sąlygomis, ir galiausiai tampa benamiais.

BARKA JK rėmė socialinių kooperatyvų, kuriems vadovavo anksčiau benamiais buvę žmonės, verslo pradžia, ir šią iniciatyvą papildomai palaikė BARKA tinklo organizacijos.

Migracija ES teritorijoje: dramatiška situacija

Nuo 2004 m. ir prie ES prisijungus 10 naujų narių, didelis Lenkijos žmonių skaičius emigravo į senesnes ES 15 valstybes nares. Kai kurie duomenys skelbia, kad 10 % šių žmonių atsidūrė ant kraštutinio skurdo ribos neturėdami būsto, darbo ir lėšų. Dauguma jų iš naujų ES valstybių narių į JK ir Airiją atvyko be jokių įgūdžių ir finansinių išteklių.

Nuo 2004 m. sparčiai augo migrantų iš Rytų Europos naudojimas paslaugomis, skirtomis benamiams žmonėms. Dabartinė ekonominė recesija tik pablogino šių žmonių situaciją. Ši padėtis gali pasikeisti tik pasibaigus ES pereinamajam laikotarpiui 2011 m.¹, kada valstybių vyriausybės turės pripažinti imigrantams iš prisijungusių valstybių narių, vienodą su jų pačių piliečiais statusą.

Sunkios benamių lenkų imigrantų grupės nakvojimo sąlygos, JK

Paramos JK esantiems imigrantams trūkumas

Egzistuoja benamiams skirtos prieglaudos, kurios bando padėti imigrantams, tačiau:

- Šios prieglaudos stokoja išteklių: tai dažniausiai yra dienos centrai, kur žmonės gali atvykti ir pasilikti iki 3 valandų per dieną, pasinaudoti tualetu, nusiprausti po dušu, pavalgyti bei gauti naujų drabužių.
- Šios prieglaudos stokoja specializuotų paslaugų, skirtų migrantų paramai. Jų pagalba yra labai ribota. Neteikiama nei laikina, nei humanitarinė pagalba, šios organizacijos negali pasiūlyti imigrantams rehabilitacijos, gydymo, sveikatos priežiūros ar apgyvendinimo paslaugų.

Rytų Europos imigrantų pakartotinio įtraukimo ir socialinės integracijos užtikrinimas

Pakartotinio įtraukimo programa yra pirmasis tikslas, kurio sieks BARKA JK organizacija Londono „Borough of Hammersmith and Fulham“ savivaldoje, drauge artimai bendradarbiaujant su vietinėmis valdžios institucijomis bei benamių centrais. Per paskutinius dvejus su puse metų ši programa buvo sėkmingai išbandyta ir jos pagalba pavyko sugrąžinti į kilmės šalis daugiau nei 1000 imigrantų, kuriems gimtinėje buvo vykdomos rehabilitacijos programos arba jie tiesiog sugrįždavo į savo šeimas.

Šis projektas buvo išplėstas už Londono ribų, įtraukiant Birmingham ir Southampton rajonus. Šie imigrantai turėtų būti paruošiami grįžimui ir vėl atkurti savo prarastą pasitikėjimą visuomene. Šiems žmonėms nuo 2 iki 4

savaičių laikotarpiu teikiama administracinė pagalba (pvz., pasų gavimui), užtikrinamas sveikatos gydymas (pvz., trumpalaikė narkotikų detoksikacija). Problema tame, kad šio pasiruošimo etapo metu, programoje dalyvaujantiems nariams organizacija negali pasiūlyti tinkamo apgyvendinimo galimybes.

50 % BARKA JK organizacijos personalo sudaro anksčiau benamiais buvę žmonės, taigi jie iš tiesų suvokia benamių žmonių patirtį bei poreikius. 40 % Rytų Europos migrantų, kuriems teikiama pagalba šio projekto metu, naudojami BARKA tinklo ir BARA partnerių (Lenkijos socialinės integracijos centrų ir įstaigų) reabilitacijos programomis. Likusi dalis sugrįžta pas savo šeimas. Kai kurie po pilnos reabilitacijos programos sugrįžta į Londoną ir pradeda dirbti BARKA JK organizacijoje. 2 % imigrantų grįžta į Londoną ir vėl atsiduria tokioje pačioje situacijoje, kaip ir anksčiau.

Socialinės ekonomikos centrai

Socialinės ekonomikos centrai yra įdarbinimo ir integracijos centrai, skirti padėti imigrantams iš Rytų Europos, turintiems mažiau įgūdžių ir rečiau įdarbinamus, gauti ir išlaikyti darbo vietą. Šie centrai sukurti drauge su socialinėmis įstaigomis ir įmonėmis, kurioms svarbios bendruomenės problemos. 50 % finansavimo trejus metus vykusiam žvalgomojo projekto tyrimui 2 Londono rajonuose (Londone mieste ir Tower Hamlet) buvo gauta iš privačių fondų (OAK), o kiti 50 % - iš valstybinių išteklių (gautų iš vietinių valdžios institucijų).

Šį projektą planuojama pakartoti kituose Londono rajonuose, įsteigiant dar 6 naujus centrus. Šiuose centruose dirbs atitinkami specialistai (teisininkai, psichologiškai, koordinatoriai) ir, tokiu būdu, bus teikiamos įvairios paslaugos, įskaitant teises konsultacijas, patarimus, apmokymus, kvalifikacijos kėlimą ir t. t. Taip pat bus užtikrinamas glaudus bendradarbiavimas su darbdaviais ir įdarbinimo centrais. Žmonės bus parengiami naujoms darbo vietoms per laikotarpį iki 6 mėnesių ir bus siekiama įgyvendinti ambicingus tikslus.²

Šie socialinės ekonomikos centrai išlaikys tuos pačius bruožus, kaip ir centrai anksčiau įsteigti Lenkijoje. Centruose taip pat bus rengiami vietinės tarybos personalo darbuotojai – visi jie pereis 6 savaičių (3 savaites Lenkijoje ir 3 savaites Londone) apmokymo programą ir išmoks, kaip dirbti su imigrantais iš Rytų Europos.

Perspektyva

Remiantis šiomis 2 programomis ir jų rezultatais, 2011 metais BARKA organizacija pateiks rekomendacijas Europos Komisijai ir Europos Parlamentui dėl imigrantų iš Rytų Europos integracijos, drauge remiantis nauju požiūriu, pagrįstu daugiakultūrinės integracijos ir įtraukties į Europos rinką apsektais. BARKA JK: www.BARKAuk.org

„Nėra nieko blogiau, nei būti vienišu minioje, kaip pro tave eina tūkstančiai besišypsančių ir laimingų žmonių, lyg būtum nematomas“ Jureko istorija, 2009 m. spalio 20 d., www.barkauk.org/news/stories

1) Praėjus penkeriems metams po įstojimo į ES, darbuotojai iš ES-8 valstybių narių (išskyrus Maltą ir Kiprą), turėtų pilnai pasinaudoti laisvo judėjimo visose 15-ES valstybėse narėse nauda, nebent pati valstybė narė išgyventų rimtus darbo rinkos sunkumus. Jungtinė Karalystė informavo Komisiją, kad ir toliau darbo rinkos prieigai taikyti nacionalines priemones. Dėl to darbuotojai iš ES-8 valstybių narių ir toliau turės per 30 dienų nuo įsidarbinimo registruotis Darbuotojų registracijos sistemoje (angl. *Workers Registration Scheme*). Nacionalinės priemonės negrįžtinai nustos galioti vėliausiai 2011 m. balandį.

2) Planuojama, kad 1-aisiais metais 75 % paslaugų gavėjų įsidarbins arba išlaikys darbą mažiausiai vienerius metus, 2-aisiais metais 100 % paslaugų gavėjų įsidarbins arba išlaikys darbą mažiausiai dvejus metus; 3-iaisiais metais 100 % paslaugų gavėjų įsidarbins arba išlaikys darbą trejus metus.

SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS AR STRATEGINĖ ATSKIRTIS? SKURDO, KAIP PRIEMONĖS SKIRTOS KOVAI SU NELEGALIA MIGRACIJA, NAUDOJIMAS

Autorė: Eve Geddie, PICUM (Tarptautinio bendradarbiavimo dėl nelegalių imigrantų sąjunga)

Europos Sąjunga, siekdama kovoti su nelegalia migracija, naudoja įvairias priemones, įskaitant naujai priimtus dokumentus, pavyzdžiui, direktyvą dėl nelegalių imigrantų grąžinimo į jų kilmės šalis¹ ir direktyvą dėl sankcijų darbdaviams, samdantiems nelegalius darbuotojus.² ES patvirtino, kad „kova su nelegalia migracija“ bus esminis jos bendros migracijos reguliavimo strategijos tikslas bei neatskiriama Stokholmo programos naujojo 5 metų Teisingumo, laisvės ir apsaugos plano dalis.³

Nepaisant pastangų suvaldyti nelegalią imigraciją, naujausi duomenys skelbia, kad Europos sąjungoje gyvena iki 3,8 milijono gyventojų⁴, neturinčių dokumentų, ir mažai tikėtina, kad šis skaičius artimiausiais metais reikšmingai sumažėtų. Dokumentų neturintys imigrantai Europoje kenčia nuo nepaprastai didelio skurdo, išnaudojimo, prastos sveikatos ir su lytimi susijusio smurto lygio. Nepaisant to, vykdoma migracijos reguliavimo politika reaguoja į jų situaciją didžiausią dėmesį skiriant jų patekimo į valstybę pasunkinimui ir sugrįžimo į gimtinę palengvinimui. Atskirtis, su kuria susiduria imigrantai ne tik toleruojama, bet ir aktyviai skatinama valstybių narių strategijose, o ES dėjo per mažai pastangų, kad atkreiptų dėmesį į šią problemą.

Lampedusa (Italija), Mimmo Paladino paminklas skirtas visiems imigrantams, kurie žuvo bandydami pasiekti Europos krantus

Daugelis valstybių, siekdamos „įveikti“ nelegalią imigraciją, turėjo griebtis pagrindinių socialinės įtraukties elementų apribojimo, t. y., sveikatos paslaugų, apgyvendinimo ir sąžiningo uždarbio paslaugų mažinimo labiausiai pažeidžiamoms migrantų grupėms. Akivaizdu, kad įstatymų ir praktikos kliūtimis, su kuriomis susiduria nelegalūs imigrantai, bandydami pasiekti šias teises, yra siekiama, kad šie žmonės atsidurtų netoleruojamame skurde ir taip būtų galima lengviau išsiųsti juos iš Europos.

Tokio pobūdžio politika ne tik neefektyvi siekiant sureguliuoti imigraciją, drauge ji kelia pavojų socialinės sanglaudos ir visuomenės sveikatos priežiūros strategijoms bei lemia riziką pabloginti Europos darbo rinkos sąlygas.

Dar daugiau, tokia politika neproporcingai paveikia ypač pažeidžiamas dokumentų neturinčių imigrantų grupes, įskaitant moteris, vaikus ir sveikatos problemų turinčius žmones. Vietoje to, kad kovodamos su kraštutine skurdo forma Europoje remtų pilietinę visuomenę, kai kurios valstybės narės pasiekia tokį lygį, kad paverčia nusikaltėliais asmenis bei organizacijas, kurios gerina nelegalių imigrantų gyvenimus, palengvina jų kančias arba siekia užtikrinti jiems bent jau žmogiškojo orumo pagrindą. Prancūzijoje nuo 1986 m. mažiausiai 30 žmonių buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tai, kad teikė pagalbą nelegaliems migrantams. Dauguma šių atvejų susiję su žmonėmis, kurie suteikė imigrantams prieglobstį.⁴ 2007 metais Graikijos-Kipro KISA organizacija buvo paduota į teismą už tai, kad įkūrė fondą, skirtą rinkti lėšas reikalingas šalyje dirbančio imigranto gyvybei išgelbėti būtinai operacijai.⁵

Moteris, kuri tuoj bus išmesta, „127bis“ laikinojo apgyvendinimo centras, Belgija

ES socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties procesas gali padėti įveikti problemą, kada tam tikri gyventojų segmentai, dėl savo nelegalaus statuso, negauna pagrindinių socialinės apsaugos paslaugų. Tačiau jau nuo pat pradžių Europos labiausiai pažeidžiama gyventojų dalis atskiriama dėl savo administracinio statuso. Atitinkamai, neefektyviu tampa ne tik socialinės įtraukties ir socialinės apsaugos procesas, bet ir kyla rizika, kad Europos visuomenėje bus sukuriama padalinta, sumenkinta ir išnaudojama „vargingųjų klasė“.

- 1) Remkitės 2008/115/EB direktyva (2008 m., gruodžio 16 d.) dėl bendrų standartų ir procedūrų valstybėse narėse grąžinant nelegaliai šalyje esančius trečiųjų šalių piliečius, OJL 348/98, 2008 12 24.
- 2) Remkitės 2009/52/EB direktyva (2009 m. birželio 18 d.) dėl minimalių sankcijų ir priemonių, taikomų nelegaliai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams, standartų, OJL 168/24, 2009 06 30.
- 3) Remkitės Europos Sąjungos Tarybos, Bendrų reikalų tarybos/Europos tarybos pirmininkaujančios valstybės išvadomis, 2009 m. lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 d., 16484/1/09 REV 1 JAI 866+ADD; 2009 m. gruodžio 1, 2 d., „Stokholmo programa – atvira ir saugi Europa, tarnaujanti ir sauganti savo piliečius“, 6.1.6 straipsnis. Galite peržiūrėti interneto svetainėje adresu: http://www.se2009.eu/polopoly_fs/1.26419!menu/standard/file/Klar_Stockholmsprogram.pdf.
- 4) Tyrimų projekto „CLANDESTINO“ išvados: „Nelegali migracija: bandymas suskaičiuoti tai, kas nesuskaičiuojama. Duomenys ir tendencijos Europoje“ (2009), galutinę ataskaitą galite peržiūrėti interneto svetainėje adresu: <http://clandestino.eliamep.gr/category/front-page-news/>
- 5) GISTI, „Délit de solidarité : Besson ment!“, galite peržiūrėti interneto svetainėje adresu: www.gisti.org/spip.php?article1399

